

МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ГАЗЕТА КОЛЕКТИВУ ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Газета виходить з 24 червня 1928 року

№18-19 (2764-2765)

Середа, 29 жовтня 2008 року

Ціна договірна

ЧИТАЙТЕ В НОМЕРІ:

19 вересня 2008 року в конференц-залі Харківського національного медичного університету відбулася презентація міжнародного соціального проекту «Общенье без границ».

«СЛУЖІННЯ СУСПІЛЬСТВУ – ВИЩЕ СЕБЕ САМОГО» стор. 2.

ДЕНЬ УЧИТЕЛЯ стор. 5.

ЗУСТРІЧ ІЗ ПРЕКРАСНИМ стор. 7.

ПОДІЯ

візит він розпочав зі знайомства з історією університету, завітавши до музею ХНМУ. Історичні пам'ятки, експонати та фотографії не залишили байдужим Василя Михайловича. Звертаючись до студентів, він зазначив: «Перша зустріч, що вразила мене, – це ваш музей. Грандіозна історія, великі імена і люди, які творили історію університету. Я вас вітаю з тим, що ви обрали саме цей університет, бо він є дійсно одним з найкращих серед вищих навчальних медичних закладів в Україні. У вашого ВНЗ велика історія, але майбутнє повинно бути ще потужнішим».

У діловій і відвертій розмові міністр підкреслив, що держава серйозно ставить до реформування охорони здоров'я. Сьогодні ставити високі вимоги до лікарів, їх професійності, і ті знання, що вони отримують під час навчання, повинні відповідати сучасності. Державі потрібні грамотні, професійні лікарі. Для цього необхідно змінити підхід до

ЗУСТРІЧ МІНІСТРА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ ЗІ СТУДЕНТАМИ ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Міністр охорони здоров'я України Василь Михайлович Князевич 17 жовтня 2008 року в рамках робочого візиту до міста Харкова зустрівся зі студентами Харківського національного медичного університету. Свій

спеціалізацій і переходити на європейський рівень їх ліцензування. Потужний викладацький склад університету неодмінно зробить все, щоб випускники почували себе впевнено як лікарі. Тому рівень самих викладачів повинен зростати, необхідно також працювати над створенням належних навчальних програм в університетах. У свою чергу, в Міністерстві охорони здоров'я створюються державні програми з поліпшення побутових умов студентів і молодих лікарів для їх повноцінної праці та розвитку. Міністр запевнив, що випускники медичних університетів будуть працювати в кращих умовах. У своїй промові В.М.Князевич також торкнувся важливих питань стосовно державної мови, сільської та сімейної медицини.

Наприкінці зустрічі міністр відповів на запитання студентів, які відрізнялися гостротою та стурбованістю про майбутнє галузі щодо реформування медичної освіти, підготовки кадрів та ін.

Ректор університету В.М.Лісовий від імені студентів та викладачів подякував міністрові за відверту розмову і на знак пошани подарував ювілейне видання книг «Історія Харківського державного медичного університету – 200 років» та «Вчені Харківського державного медичного університету».

В.Захаревич

КОНФЕРЕНЦІЯ

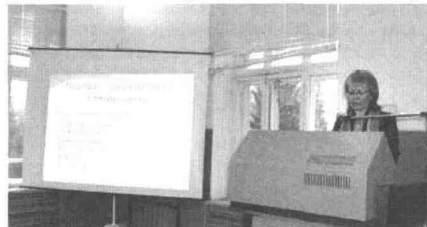
24 вересня 2008 р. у Харківському національному медичному університеті відбулася XLII навчально-методична конференція «Досвід і перспективи розвитку міжнародної освітньої діяльності університету в контексті сучасних національних та світових досягнень». Такі конференції вже давно стали традиційними у нашому університеті. Вони дають можливість проаналізувати вже впроваджені новітні технології, методи, форми навчання в учбовий процес та зробити висновки щодо подальшого його покращання.

Відкрив конференцію ректор ХНМУ професор В.М.Лісовий. У своїй промові він зазна-

МІЖНАРОДНА ОСВІТНЯ ДІЯЛЬНІСТЬ УНІВЕРСИТЕТУ

чив не стільки досягнення діяльності колективу, скільки зупинився на окремих недоліках, на які треба звернути особливу увагу під час підготовки іноземних студентів. Підготовка спеціалістів для зарубіжних країн, подальший розвиток міжнародних зв'язків та інтеграції у світову систему освіти є важливим видом навчального процесу в нашому ВНЗ, який має достатній досвід щодо цього виду діяльності. Саме в Харківському медичному університеті вперше почали підготовку студентів для зарубіжних країн та навчання їх англійською мовою. Освіти методичного та методологічного процесу з навчання іноземних студентів щорічно удосконалюються.

У заслуханих доповідях були розкриті питання про місце гуманітарної освіти у формуванні особистості іноземних студентів, про ефективну природничо-наукову підготовку як провідного напрямку формування якісної базової освіти. Окрема доповідь була присвячена шляхам удосконалення організації та методичного забезпечення професійного циклу підготовки випускників-іноземців. У межах конференції також розглянуті питання впровадження кредитно-модульної системи в умовах англомовного навчання та проблеми і шляхи підвищення якісного рівня формування професійних умінь та навичок при підготовці студентів за

спеціальністю «стоматологія».

Усі доповіді, згідно з програмою конференції, були змістовні, мали вдалий та наглядний мультимедійний супровід та поставили дискусійні питання про напрямки щодо подальшої діяльності викладачів університету під час реформування вищої медичної освіти в Україні.

Конференція наголосила на необхідності подальшої системної роботи професорсько-викладацького складу та зосередження зусиль на виконанні пропозицій, що зазначені в доповідях. Пропозиції та заходи щодо реалізації програмних завдань діяльності знайшли відображення у рішенні конференції, яке було ухвалено усіма присутніми.

Ж.І.Логвінова, зав. методичного кабінету, доцент
Н.С.Титова, заст. зав. методичного кабінету, доцент

ДАТИ

- 1 жовтня – Міжнародний день музики. Міжнародний день людей похилого віку.
- 2 жовтня – Міжнародний день лікаря.
- 5 жовтня – День працівників освіти. Всесвітній день учителів.
- 6 жовтня – Всесвітній день середовища проживання.
- 8 жовтня – День юриста.
- 9 жовтня – Всесвітній день пошти.
- 10 жовтня – День працівників стандартизації та метрології.
- 12 жовтня – День художника. День працівників державної санітарно-епідеміологічної служби.
- 14 жовтня – День українського козацтва.
- 24 жовтня – День організації об'єднаних націй. Всесвітній день інформації про розвиток.
- 25 жовтня – Міжнародний день цивільного права.

ПОДІЇ-МІСЯЦЯ

НА ВАРТІ ЗДОРОВ'Я

Напередодні Дня працівників державної санітарно-епідеміологічної служби 30 вересня в аудиторії №1 головного корпусу Харківського національного медичного університету відбулася традиційна зустріч студентів I та VI курсів IV медичного факультету ("медико-профілактична справа") з членами ректорату, завідувачами кафедр, керівниками і працівниками санітарно-епідеміологічної служби Харківської області.

На зустріч зі студентами прийшли почесний ректор ХНМУ акад. А.Я.Циганенко, проректор з НПР проф. І.В.Летик, декан IV мед. ф-ту проф. В.В.Мінухін, проф. В.О.Коробчанський, проф. М.П.Воронцов, проф. О.М.Карабан, головний державний санітарний лікар Харківської області проф. І.С.Кратенко, лікарі-епідеміологи.

Студентам було продемонстровано відеофільм про будні санітарної служби. І.С.Кратенко розповів про особливості, основні цілі та завдання лікарів-епідеміологів на сучасному етапі. Такі зустрічі є дуже продуктивними і нагальними для студентів, що обрали за фах профілактичну медицину, надають їм можливість перейняти багатий досвід наставників і ближче познайомитися з реаліями майбутньої професії.

В. Римська

СТУДЕНТСЬКЕ САМОВРЯДУВАННЯ

23 вересня відбулася зустріч представників активу Координаційної ради студентського самоврядування II медичного факультету зі студентами першого курсу. У дружній атмосфері відбулася презентація основних напрямів роботи студентського самоврядування, були представлені результати роботи за минулий рік, висвітлені напрямки подальшого розвитку студентської організації.

Студентське самоврядування працює за чотирма основними напрямками роботи – наукова, благодійна, спортивна та культурно-масова.

Координаційна рада студентського самоврядування II медичного факультету щиро сподівається на плідну співпрацю зі студентами-першокурсниками за всіма напрямками діяльності. Ми будемо раді вітати ваші ідеї та пропозиції!

**Н. Завгородня, Р. Кецман,
Н. Носуля, А. Омельченко**

О ЕВРОПЕЙСКОЙ КОНФЕРЕНЦИИ ПО БИОЭТИКЕ

В сентябре 2008 года в Праге (Чехия) состоялась ежегодная европейская конференция центров медицинской этики, на которой присутствовала председатель комиссии по этике и биоэтике Харьковского национального медицинского университета профессор Т.С.Оспанова. Конференция была посвящена трудностям и особенностям решения этических проблем в восточной, центральной и западной Европе.

На конференции присутствовали представители более 30 стран. Вечер встречи делегатов конференции и концерт проходили в торжественной обстановке в здании старейшего университета Праги – Каролинума. Пленарные лекции были посвящены таким проблемам, как «Этика и учреждения здравоохранения», «Этика исследований», «Национальные и локальные этические комитеты» и «Организация этического обучения». На секционных заседаниях большое внимание было уделено этическим вопросам в генетике, работе этических комитетов, этическим проблемам в клинической и экспериментальной медицине. Профессор Т.С.Оспанова выступила с двумя устными докладами на тему «Реформы в работе этической комиссии ХНМУ» и «Качество жизни больных с хронической болезнью почек».

На заключительной пленарной сессии была принята резолюция конференции, которая констатировала, что поступательное движение современной науки требует обязательного использования этических принципов во всех сферах медицины.

ТЕРИТОРИЯ ДОБРА

«СЛУЖИННЯ СУСПІЛЬСТВУ – ВИЩЕ СЕБЕ САМОГО»

супільно корисних і милосердних цілях: інтеграція інвалідів у громадське життя, захист їхніх прав і інтересів, допомога у важких життєвих ситуаціях. Адже можливість одержати професію, пошук друзів через листування в усьому світі, вивчення іноземної мови – все це має неогічене значення для становлення дітей-інвалідів як повноцінних членів суспільства.

У цей день завдяки Ротарі-Клубу «Харків-Сіті» ноутбуки одержали четверо дітей-інвалідів і талановитий піаніст, життя якого пов'язане з музикою. Подарунки вручали заст. губернатора Харківської області Л.О.Белова, президент Ротарі-Клубу 2008-2009 рр. ректор Харківського національного медичного університету В.М.Лісовий, чартерний президент Клубу Р.Ю.Мкртчян, президент-елект Є.В.Черненко, ректор Харківського національного педагогічного університету ім. Г.С.Сковороди І.Ф.Прокіпенко. За словами Л.О.Белової, підтримка дітей, що мають проблеми зі здоров'ям, об'єднала бізнесменів, державних службовців, усіх небайдужих людей у єдине ціле.

Ротарі-Клуб «Харків-Сіті» є членом Ротарі Інтернешнл – першої всесвітньої громадської організації, що нараховує близько 32 000 клубів більш ніж у 200 країнах. З часу утворення «Харків-Сіті» в 2005 році завдяки його гуманітарним програмам постійну турботу відчують діти Шевченківського дитячого будинку-інтернату, дитячого будинку «Надія» і дитячого притулку «Дія» у м.Харкові. Клуб бере активну участь у роботі комітету Україна-Німеччина (програма «Дитячі серця» покликана врятувати дітей, що страждають на серцеві хвороби, студентські обміни), підтримує творчу молодь: допомагає театру «Аліе паруса», всі актори якого інваліди за зором, курирує становлення юного піаніста і т.д. Так ротаріанці Клубу «Харків-Сіті» своїми конкретними справами розширюють територію добра.

«Служіння суспільству – вище себе самого» – такий девіз ротаріанців, для яких немає чужого лиха, а втілення в життя гуманітарних програм і культурних проектів є реальною справою, заснованою на безкорисливості й любові.

В. Захаревич

ПРОФЕСІОНАЛЬНА ЕТИКА

О КОМИССИИ ПО ВОПРОСАМ ЭТИКИ И БИОЭТИКИ ХНМУ

Этика в профессиональном и общечеловеческом аспекте является одним из руководящих и определяющих принципов врачебной деятельности. Особое звучание этические проблемы приобретают в сфере научных биомедицинских исследований, основными «субъектами» которых выступают больные или здоровые люди.

В обычной врачебной практике решения принимают врач и пациент. В то же время разработка новых методов и лекарственных средств, изменение структуры заболеваемости заставляет обращаться за помощью к третьей стороне, которой призваны стать Комитеты/комиссии по этике (КЭ), проводящие этическую экспертизу.

КЭ – независимый орган, состоящий из медиков и лиц без медицинского образования, в чьи обязанности входит гарантия соблюдения прав субъектов исследования, их безопасность и благополучие.

Основными направлениями этической экспертизы являются:

- Решение конфликтных этических ситуаций, возникающих в практической медицине.
- Этическая экспертиза научно-экспериментальных исследований, не преследующих прямых лечебных или диагностических целей для пациентов.
- Этическая экспертиза клинических исследований.
- Этическая экспертиза инициативных исследований (диссертационных работ).

Комиссия по вопросам этики ХНМУ создана в 2002 г., а в 2007 г. преобразована в Комиссию по вопросам этики и биоэтики. Основной целью КЭ является создание гарантий безопасности для лиц, участвующих в исследовательских проектах, из числа граждан Украины и других стран в соответствии с Конституцией Украины и Хельсинской Декларацией Прав Человека.

КЭ состоит из председателя, заместителя, ответственного секретаря и 21 члена (ученых в области биологии, медицины и права, а также служителя православной церкви, обладающих необходимым суммарным опытом и квалификацией для экспертной оценки

Головною метою міжнародного соціального проекту «Общение без границ» є забезпечення дітей-інвалідів м.Харкова ноутбуками з підключенням до мережі Інтернет. Ініціатор соціального проекту – товариство російськомовних інвалідів Німеччини «Под одной крышей», що надає електронні адреси німецьких і російськомовних дітей. Головна задача товариства полягає винятково у

талановитий піаніст, життя якого пов'язане з музикою. Подарунки вручали заст. губернатора Харківської області Л.О.Белова, президент Ротарі-Клубу 2008-2009 рр. ректор Харківського національного медичного університету В.М.Лісовий, чартерний президент Клубу Р.Ю.Мкртчян, президент-елект Є.В.Черненко, ректор Харківського національного педагогічного університету ім. Г.С.Сковороди І.Ф.Прокіпенко. За словами Л.О.Белової, підтримка дітей, що мають проблеми зі здоров'ям, об'єднала бізнесменів, державних службовців, усіх небайдужих людей у єдине ціле.

Ротарі-Клуб «Харків-Сіті» є членом Ротарі Інтернешнл – першої всесвітньої громадської організації, що нараховує близько 32 000 клубів більш ніж у 200 країнах. З часу утворення «Харків-Сіті» в 2005 році завдяки його гуманітарним програмам постійну турботу відчують діти Шевченківського дитячого будинку-інтернату, дитячого будинку «Надія» і дитячого притулку «Дія» у м.Харкові. Клуб бере активну участь у роботі комітету Україна-Німеччина (програма «Дитячі серця» покликана врятувати дітей, що страждають на серцеві хвороби, студентські обміни), підтримує творчу молодь: допомагає театру «Аліе паруса», всі актори якого інваліди за зором, курирує становлення юного піаніста і т.д. Так ротаріанці Клубу «Харків-Сіті» своїми конкретними справами розширюють територію добра.

«Служіння суспільству – вище себе самого» – такий девіз ротаріанців, для яких немає чужого лиха, а втілення в життя гуманітарних програм і культурних проектів є реальною справою, заснованою на безкорисливості й любові.

В. Захаревич

ПРОФЕСІОНАЛЬНА ЕТИКА

О КОМИССИИ ПО ВОПРОСАМ ЭТИКИ И БИОЭТИКИ ХНМУ

Этика в профессиональном и общечеловеческом аспекте является одним из руководящих и определяющих принципов врачебной деятельности. Особое звучание этические проблемы приобретают в сфере научных биомедицинских исследований, основными «субъектами» которых выступают больные или здоровые люди.

научных, медицинских и этических аспектов медицинских исследований).

Заседания ЭК проводятся не реже 1 раза в 2 месяца (1-я среда месяца). При инициации исследования заявка на проведение экспертизы и необходимый пакет документов подаются не позднее, чем за 2 недели до начала заседания (с 10 по 20 число месяца).

Для проведения этической экспертизы диссертационных работ необходимо представить следующие документы:

- Аннотация диссертации/научно-исследовательской работы.
- Протокол исследования.
- Краткая аннотация на используемые лекарственные препараты с разрешением госфармцентра МЗ Украины на их использование.
- Копия лицензии/паспорта и т.п. на использование новой методики, аппаратуры и т.п.
- Форма информированного согласия и информации для пациента.
- Профессиональные автобиографии исследователя и его научного руководителя.
- Копия договора с клинической базой, где будет проводиться исследование.

Члены ЭК заслушивают сообщение исследователя, заключение двух экспертов и принимают решение. В течение 10 дней выписка из протокола заседания с решением ЭК выдается соискателю/представителю исследовательского центра.

**Т.С. Оспанова, председатель ЭК
Е.А. Болокадзе, ответственный секретарь ЭК**

НАУКА БЕЗ ГРАНИЦ

Рубрика Координационного совета студенческого самоуправления II медицинского факультета

Родился будущий профессор 30 мая 1827 г. в с. Нейгуш Курляндской губернии в бедной семье. После окончания рижской гимназии в 1844 г. В.Ф. Грубе поступил в Дерптский университет как казеннокоштный студент на богословский факультет. Проучившись два года, он перевелся на медицинский факультет. Еще в студенческие годы Грубе проявил себя талантливым и способным учеником, за что был допущен к работе в хирургический и глазной клиниках в качестве ординатора. В 1850 г., окончив университет с отличием и ученой степенью доктора медицины, после защиты диссертации в 1851 г. он защищает еще одну и получает степень доктора медицины и хирургии.

Завершив учебу, В.Ф. Грубе поступает на морскую службу и получает назначение врачом на фрегат «Камчатка». Служба помогла приобрести новые навыки и знания, так как он не упускал ни единой возможности ознакомиться с постановкой лечебного дела в клиниках городов, куда заходил фрегат.

По возвращении из кругосветного плавания он был назначен штатным ординатором-хирургом военного госпиталя в Кронштадте, и уже в 1855 г. возглавляя хирургическое отделение на 1000 коек. Именно здесь Грубе впервые проявил себя как замечательный преподаватель, он проводил теоретические и практические занятия с военными врачами. Но он не хотел останавливаться на достигнутом, и, когда в 1858 г. Харьковский университет объявил конкурс на вакантную должность по кафедре хирургической и офтальмологической клиники, В.Ф. Грубе принял участие в конкурсе и 28 марта 1859 г. был единогласно избран профессором Харьковского университета по кафедре оперативной хирургии и хирургической клиники. В кратчайшие сроки молодой профессор завоевал огромный авторитет не только среди коллег, но и среди студентов. Он добился перестройки своей клиники и полностью реорганизовал процесс преподавания. Так, во время лекций он производил операции больным, которых готовили сами студенты, разбирали клинические случаи. На его лекциях не было свободных мест, студенты стремились попасть на них. «Оригинальные, живые и исполненные остроумия лекции В.Ф. Грубе памятли многочисленным ученикам его, разбросанным по градам и

Вильгельм Федорович ГРУБЕ (1827-1898)

Одним из символов Харьковской медицинской науки второй половины XIX века по праву считается В.Ф. Грубе – человек, активно способствовавший развитию медицины в Харькове, совершенствованию преподавания и внедрению новейших достижений науки и техники в практику.

всех земли русской», – пишет его ученик и помощник М.М. Кузнецов.

В.Ф. Грубе старался внедрять все новое, что появлялось, в практику. Следует отметить его вклад в развитие асептики и антисептики в России. Он создал в своей клинике бактериологическую лабораторию, установил стерилизационный аппарат, впервые применил рентгеновский аппарат в диагностике травм. Он не упускал ни единой возможности выезжать в командировки и учиться, а затем внедрять полученные знания в практику. Также профессор внес свою лепту и в развитие общего обезболевания, одним из первых в России произвел удаление селезенки. Все, видевшие Грубе за работой, восхищались его мастерством. Даже будучи тяжело больным, В.Ф. Грубе не оставлял своих занятий и операций в клинике. «Он совершенно преобразился, когда входил в операционную и брался за нож. Это была победа духа над телом. Перед нами опять вырастала величественная фигура того Грубе, который в блестящем периоде своей деятельности приводил в восторг даже своих противников», – пишет его биограф М.Б. Фабрикант.

В.Ф. Грубе был активным общественным деятелем. По его инициативе в 1861 г. организовано Харьковское медицинское общество, которое существует и по сей день. В 1872 г. начала издаваться Харьковская медицинская газета. Созданы лаборатория и стационар для бедных больных при обществе Красного Креста.

В.Ф. Грубе пользовался всеобщим уважением и популярностью не только в России, но и за рубежом, о чем свидетельствует то, что в день его 35-летнего юбилея он получил поздравления таких весьма известных личностей, как Дж. Листер, Р. Вирхов, Э. Бергман, Т. Бильрот, Р. Фолькман, Ж. Шарко, а также других выдающихся деятелей медицины.

Ранение руки, полученное во время операции в январе 1894 г., после чего он длительно болел «гнилостным заражением крови», несмотря на всеобщую любовь и прекрасный уход закончилось, к сожалению, огромной потерей для всего медицинского сообщества того времени – 28 апреля 1898 г. В.Ф. Грубе умер.

Его ученики – М.Б. Фабрикант, М.М. Кузнецов, А.Г. Подрез, Н.П. Тринклер, Ю.Р. Пенский, Н.Н. Филиппов, Б.Г. Пржевальский – продолжили дело своего учителя.

Артем Лавриненко,

представитель Координационного совета
студенческого самоуправления II медицинского факультета

— НАУКОВИЙ ВІДДІЛ ПОВІДОМЛЯЄ —

З 1 по 25 листопада в Україні будуть проводитися такі з'їзди, конгреси, симпозиуми та науково-практичні конференції:

- II Всеукраїнський з'їзд фахівців зі спортивної медицини та лікувальної фізкультури «Людина, спорт і здоров'я» (3-5 листопада, м. Київ).
- III З'їзд асоціації стоматологів України (20-22 листопада, м. Полтава).
- Конгрес ендокринологів "II Національний ендокринологічний тиждень" (12-14 листопада, м. Київ).
- Міжнародний конгрес антимікробної хіміотерапії (18-20 листопада, м. Київ).
- Національний конгрес "Дні гастроентерології в Києві" (20-21 листопада, м. Київ).
- Науково-практична конференція з міжнародною участю "Клінічна фармація в Україні" (6-7 листопада, м. Харків).
- Науково-практична конференція з міжнародною участю "Важкі питання гастроентерології: сучасні підходи до діагностики та лікування", присвячена 75-річчю з дня створення кафедри внутрішніх хвороб № 1 Донецького національного медичного університету ім. М. Горького МОЗ України (6-7 листопада, м. Донецьк).
- Науково-практична конференція "Пренатальне ведення вагітних" (10-11 листопада, м. Київ).
- Науково-практична конференція з міжнародною участю "Новітні технології в хірургії", присвячена 100-річчю з дня заснування Наукового товариства хірургів м. Києва і Київської області (12-13 листопада, м. Київ).
- Науково-практична конференція з міжнародною участю "Інфекційні захворювання при надзвичайних ситуаціях" (13-14 листопада, м. Київ).
- Науково-практична конференція з міжнародною участю "Фармацевтичне право та доказова фармація в Україні", присвячена пам'яті проф. І.Т. Дешешко (14-15 листопада, м. Харків).
- Науково-практична конференція з міжнародною участю "Актуальні питання артроскопії, хірургії суглобів та спортивної травматології" (18-19 листопада, м. Київ).
- Науково-практична конференція з міжнародною участю "Сучасні аспекти інтенсивної терапії невідкладних станів" (20-21 листопада, м. Київ).
- Науково-практична конференція "Діагностика і лікування тривожно-депресивних розладів у загальносоматичній практиці" (20-21 листопада, м. Луганськ).
- Науково-практична конференція з міжнародною участю "Сучасні питання практичної офтальмології", присвячена 100-річчю міської клінічної лікарні № 14 ім. Л.Л. Пршмана (20-21 листопада, м. Харків).
- X Науково-практична конференція "Актуальні питання педіатрії", присвячена пам'яті член-кор. НАН, АМН України, проф. В.М. Сидельникова (20-21 листопада, м. Київ).
- Науково-практична конференція "Актуальні питання викладання педіатрії у вищих медичних закладах освіти III-IV рівнів акредитації МОЗ України" (22 листопада, м. Київ).
- Науково-практична конференція "Стандарти діагностики захворювань нервової системи" (Школа молодих неврологів) (25-26 листопада м. Харків).

— ПАТЕНТ —

Співробітниками ХНМУ одержано патенти на винаходи:

- Спосіб лікування хронічного рецидивуючого уролітіазу. Автори: В.М. Лісовий, О.В. Кнігавко, А.В. Аркатов, В.Г. Кнігавко.
- Спосіб лікування пріапізму. Автори: В.М. Лісовий, О.В. Кнігавко, А.В. Аркатов.
- Спосіб лікування ендокринного безпліддя. Автори: В.І. Грищенко, І.В. Загребельна.
- Спосіб передопераційної підготовки хворих з пухлинами середостіння. Автори: В.В. Бойко, А.Г. Краснояружський, К.М. Смоляник, А.В. Токарев.
- Спосіб лікування гнійного холангіту. Автори: В.В. Бойко, С.А. Білозьоров, О.М. Тищенко, Р.М. Смачило.
- Спосіб формування білодігестивного анастомозу. Автори: В.В. Бойко, І.А. Тарабан, І.О. Дрозд.
- Спосіб прогнозування гнійно-запальних ускладнень післяопераційних ран. Автори: В.О. Сипливи, В.В. Доценко, Д.В. Євтушенко, А.В. Акименко, В.К. Хабусев.
- Спосіб корекції вуглеводного обміну у хворих на ішемічну хворобу серця з проявами хронічної серцевої недостатності при наявності цукрового діабету 2 типу та метаболічного синдрому. Автори: П.Г. Кравчук, О.І. Залюбовська, М.І. Кожин.
- Спосіб терапії хворих на артеріальну гіпертензію, асоційовану з ожирінням. Автори: О.М. Ковальова, І.В. Шоп.
- Спосіб діагностики стадії гіпертонічної хвороби. Автори: Л.В. Журавльова, О.М. Ковальова.
- Спосіб лікування пневмонії у дітей. Автори: Г.С. Сенаторова, О.Л. Логвінова, Т.С. Маліч.
- Спосіб діагностики міокардиту у дітей з порушенням ритму серця. Автори: Г.С. Сенаторова, О.Л. Логвінова, Х.Н. Какабадзе (2 патенти).
- Спосіб лікування хворих на бронхіальну астму III ступеня тяжкості. Автори: Ж.Д. Семидоцька, Г.В. Єрьоменко.
- Спосіб профілактики карієсу зубів у дітей молодшого віку. Автори: В.І. Куцевляк, О.Г. Ярошенко.
- Світлоотверджуючий адгезив. Автори: В.П. Голик, Ю.І. Довгопол, І.Л. Дюдін.
- Спосіб ранньої діагностики розладів поведінки у підлітків. Автори: В.Л. Гавенко, Т.П. Мозгова.
- Спосіб визначення фаз хронічного запалення. Автори: М.О. Клименко, М.В. Луїр.
- Застосування кордапану як речовини з антиангіальними та антикоагулянтними властивостями. Автори: Т.В. Звягінцева, Л.Т. Киричок, І.В. Трутаєв, Г.О. Сирова, І.В. Халін.
- Спосіб визначення механізму пошкодження селезінки при судово-медичній експертизі. Автори: П.М. Зам'ятін, В.О. Ольховський, В.К. Сокол.
- Кріодеструктор біологічної тканини. Автори: А.С. Журавльов, М.Л. Ященко.
- Спосіб оцінки ступеня зорової втоми людини. Автори: М.Л. Кочина, О.В. Яворський, Л.Ф. Сайковська.
- Спосіб діагностики вертикальної косокості. Автори: М.Л. Кочина, В.Г. Каліманов, О.В. Яворський.
- Спосіб визначення типу дискінезії жовчовивідних шляхів у хворих на хронічний безкам'яний холецистит. Автор: Л.А. Боборнікова.
- Спосіб лікування генералізованого пародонтиту другого ступеня тяжкості у хворих із виразковою хворобою шлунка, асоційованою з *Helicobacter pylori*. Автор: В.В. Олейнічук.

Т.Г. Євтушенко, керівник служби інтелектуальної власності ХНМУ

НАСУЩНА ТЕМА

Європейський рівень освіти, до якого прагне наш вуз, включає в себе не тільки якість сучасної освіти, а й умови, в яких студент отримує знання. Наскільки вони покращилися порівняно з минулим навчальним роком ми вивчали у проректора по адміністративно-хозяйственой роботі Бориса Антоновича ЗАЛЕВСЬКОГО.

В.З.: Борис Антонович, скажіть, будь ласка, який обсяг ремонтних робіт в ХНМУ був запланований в цьому навчальному році?

Б.З.: В 2008 році в Харківському національному медичному університеті був запланований капітальний ремонт і капітальне будівництво, куди входили реконструкція системи опалення корпусів «А» і «Б», підключення системи опалення до введеної в експлуатацію в лютому цього року дахової газової котельні на корпусі УЛК. Крім того, вимагався капітальний ремонт актового зали: була виконана заміна освітлення, установка акустичної системи, кондиціонування, введена нова теплозберігаюча технологія. На сьогоднішній день спроектована і будується нова дахова котельня в общезітті №2 по пр. Перемоги, 51, яка передбачена не тільки для обігріву і подачі гарячої води в общезіття, а й в стоматологічну клініку. Також з початку навчального року на кафедрах університету проводиться плановий ремонт.

В.З.: Тема общезіття є нагальною для іногородніх і іноземних студентів нашого вузу. Яка робота ведеється в цьому напрямку і всі ли общезіття готові для проживання студентів?

Б.З.: Безсумнісно, підготовка общезіть до нового навчального року є однією з основних завдань. В цьому році на ремонт общезіття №4 було витрачено кошти, направлені на заміну 72 віконних блоків, 2 санвузлів. В міжвузівському общезітті, крім заміни віконних блоків, був відремонтований фасад будівлі. В общезітті №3 планується заміна 29 віконних блоків і реконструкція душових. На даний момент всі общезіття готові для проживання, а, крім того, основна проблема полягає в тому, що не завжди достатньо місць для всіх студентів. Тому доводиться щільніше розміщувати проживаючих в кімнатах. Але завдяки цим непопулярним заходам практично ні одному студенту не було відмовлено в житлі. Є ще одна важлива проблема, яка стосується общезіть, – це необхідність енергозбереження. Студенти повинні берегти воду, електроенергію, газ, від чого цього напрямку залежить вартість проживання в наших общезіттях.

В.З.: Які напрямки хозяйственой роботи в університеті на даному етапі є пріоритетними?

Б.З.: Головний напрям хозяйственой роботи університету – це зміцнення матеріально-технічної бази ХНМУ для покращення організації навчального процесу.

В. Захаревич

ДО 85-ОЇ РІЧНИЦІ

Микола Петрович
МАРЧЕНКО

26 травня 2008 р. відбулося урочисте відкриття нової експозиції музею історії кафедри судової медицини та основ права ХНМУ та Харківського обласного бюро судово-медичної експертизи, присвячена 85-й річниці з дня народження доктора медичних наук, професора Миколи Петровича Марченка (1923-1990 рр.), завідувача кафедри судової медицини Харківського медичного інституту у період з 1961 по 1988 рр.

Микола Петрович був висококваліфікованим спеціалістом, постійно брав участь у проведенні комісійних судово-медичних експертиз, виконав і надрукував 87 наукових праць, 8 методичних вказівок, підготував 2 доктори і 6 кандидатів наук. Основні напрямки наукової роботи: встановлення давнини смерті та розробка нових методик дослідження речових доказів. Був учасником багатьох з'їздів та наукових конференцій судових медиків і криміналістів, де виступав зі змістовними доповідями. Обирався керівником проблемної комісії інституту, членом партійного бюро факультету, членом ЦК профспілки медичних працівників. Микола Петрович був учасником бойових дій часів Великої Вітчизняної війни (1941-1945 рр.). Має державні нагороди: орден «Красная звезда», медаль «За оборону Сталінграда», «За перемогу над Німеччиною», багато ювілейних медалей, нагрудні знаки: «Відмінник здравоохранения», «Ветеран труда» та почесні грамоти.

Співробітники кафедри та бюро пам'ятають видатного вченого. Наслідком цієї пам'яті стала створена спеціальна музейна експозиція. Харківським художником Сергієм Дігтярем була виготовлена воскова фігура М.П. Марченка (на фото) та за допомогою лаборанта кафедри Олександра Мазніченка створена експозиція, яка відтворює робочу обстановку часів Миколи Петровича під час виконання наукових досліджень. Поруч з восковою фігурою є і деякі власні речі науковця, які збереглися до наших часів, а також прилади, за допомогою яких проводилися наукові дослідження. Сергій Дігтяр намалював картину, яка відображає судово-медичний розтин трупа у секційній залі моргу та на фоні якої розташована фігура професора.

Під час урочистого відкриття музейної експозиції були присутні багато науковців і судово-медичних експертів. Багато з них знали Миколу Петровича, тому кожен мав змогу висловити слова пам'яті та згадати моменти життя, протягом яких була можливість співпрацювати або спілкуватися з простою і водночас дуже талановитою людиною. Особливою подією стала присутність сина Миколи Петровича, якого запросили на урочисті заходи. Він висловив щирі слова вдячності всім тим, хто пам'ятає його батька, та подарував деякі речі з сімейного архіву для експозиції музею кафедри.

Таким чином, на кафедрі судової медицини та основ права продовжується робота з шанування пам'яті видатних вчених, які працювали на кафедрі та створювали авторитет Харківської судово-медичної школи, відомої далеко за межами нашої країни.

В.О. Ольховський,

завідувач кафедри судової медицини та основ права ім. засл. проф. М.С. Бокаріуса

Ю.М. Кравченко,

начальник Харківського обласного бюро судово-медичної експертизи

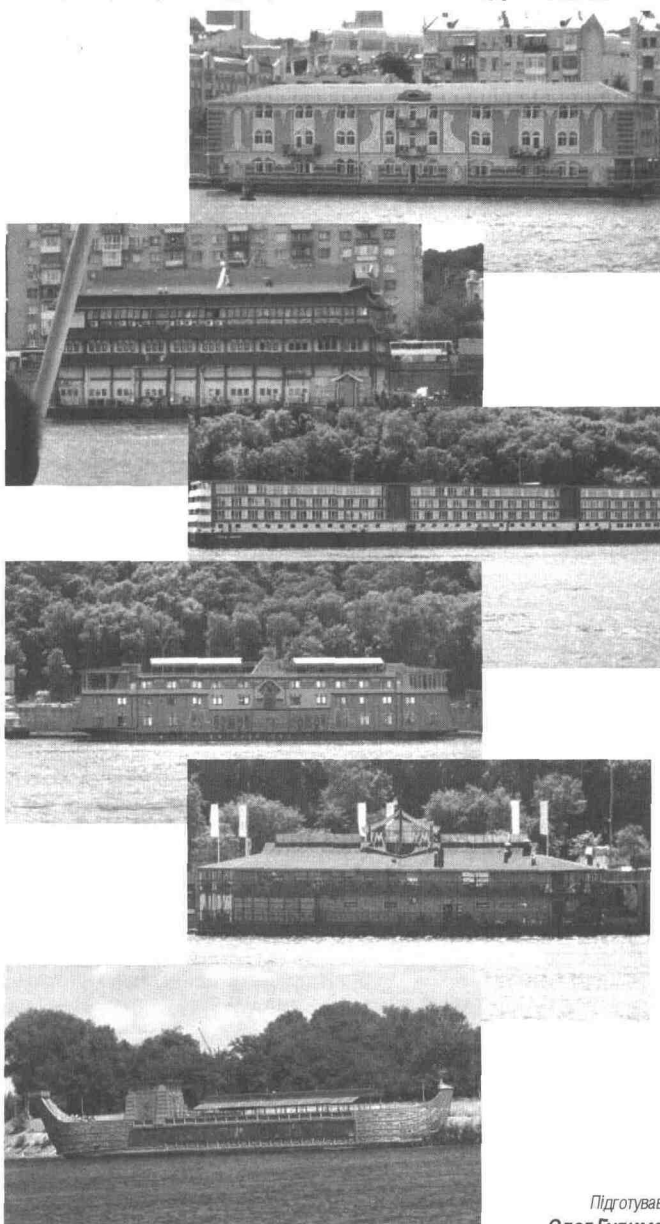
В.В. Бондаренко,

асистент кафедри судової медицини та основ права ім. засл. проф. М.С. Бокаріуса

НОВОЮ ФОТО

ЦІКАВІ МІСЦЯ УКРАЇНИ

Фоторепортаж з Дніпра. Місто на воді або друга Венеція

Підготував
Олег Гудима

ФОТОРЕПОРТАЖ ЗІ СВЯТА

Щедрою осінню приходить до нас усенародне свято – ДЕНЬ УЧИТЕЛЯ, що став днем пам'яті дитинства і днем його майбутнього. Кожен з нас з особливою теплою і любов'ю, повагою й подякою пам'ятає про свого першого вчителя, думкою не раз повертається у свої шкільні роки, радість з улюбленим учителем. Але життя стрімко летить вперед і з кожним новим кроком поруч з нами з'являються нові вчителі, без допомоги і віри яких важко досягти успіху в навчанні. Ось і студенти медичного коледжу при Харківському національному медичному університеті привітали своїх наставників, з любов'ю і шаною підготували для них святковий концерт. Урочисте свято відкрила директор медколеджу при ХНМУ І.Г. Лебединець. З днем учителя від ректорату університету колектив навчального закладу привітав проректор з науково-педагогічної роботи проф. І.В. Летік.

Вітання І.Г. Лебединець

Пісня – кращий подарунок

Учасниці конкурсу «Королева Осені»

Переможця конкурсу

БЛІЦ-ОПИТУВАННЯ

1. Чи вплинув Ваш шкільний учитель на вибір професії?
2. Які якості викладача Ви більше за все цінуєте?
3. Ваші побажання викладацькому колективу ХНМУ.

А. Кручка: 1. Ні, жоден з учителів не вплинув на вибір моєї професії. Це був мій особистий вибір, а вчителі лише підтримали його, за що я їм дуже вдячна.

2. На мою думку, найголовнішою якістю викладача є його ставлення до свого предмету та до аудиторії, представленої чи то учнями, чи то студентами, чи абітурієнтами. Я ціную спроможність викладача зацікавити своїм предметом, а також, звичайно, його людські якості.

3. Шановні викладачі! Бажаю Вам міцного здоров'я, творчої наснаги та вдячних студентів. Зі святом Вас!

Я. Говенько: 1. Так, мені подобалося, як мій вчитель викладав біологію. І любов до цього предмету вплинула на вибір професії.

2. Коли викладач може зрозуміти учня, до-брозичливість.

3. Терпіння та гарних, розумних студентів!

Х. Гюльяхмедова: 1. Мій вчитель завжди був поруч зі мною та давав мені поради. Він був моїм наставником і другом і порадив професію лікаря, бо знав, що я хочу допомагати іншим людям.

2. Я ціную вчительські якості: розум, уміння зрозуміти інших.

3. Я бажаю терпіння і багато таких розумних студентів, як ми.

О. Комериста: 1. Так, шкільний вчитель медицини та вчитель біології надихнули мене до вступу в ХНМУ, хоча і намагалися відмовити

від такої важкої і відповідальної професії.

2. Я ціную у викладачах доброту, професійність, щире відданість своїй справі, а також уміння знайти взаєморозуміння зі студентами.

3. Викладачам ХНМУ бажаю успіхів у найшляхетнішій праці, розумних, ввічливих та розуміючих студентів і почуття великого задоволення від своєї професії.

О. Гаврилова: 1. Мій шкільний вчитель зробив феноменальний вклад у мій вибір професії: лише завдяки моєму класному керівнику я усвідомила, що моя професія повинна бути соціально корисною. Якби я не вступила до нашого ВНЗ, то обрала би професію педагога.

2. Толерантність, розуміння, грамотність, суворість, знання свого предмету.

3. Бути більш терплячими до студентів, розуміти, що і у нас можуть бути деякі проблеми. І нехай студенти, у свою чергу, будуть більш терплячими по відношенню до нас. А взагалі, педагогічний склад університету дуже професійний та грамотний.

О. Вечерок: 1. Ні, це мрія дитинства. В інших професіях я себе не бачу.

2. Розуміння, доброта, суворість.

3. Здоров'я.

А. Теряник: 1. Загалом ні.

2. Наполегливість, суворість (в міру), цілеспрямованість, почуття гумору.

3. Бажаю успіху і вдалої наполегливої праці з нами.

ОГОЛОШЕННЯ

СТОМАТОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ Харківського національного медичного університету повідомляє про **урочистості з нагоди 30-річного ювілею факультету**, які відбудуться 31 жовтня 2008 року о 15.00 в актовій залі університету за адресою пр. Леніна, 4. *Запрошуємо всіх бажаючих.*

31 жовтня 2008 року о 13.00 в конференц-залі університету відбудеться **семінар-презентація «Надійні інформаційні ресурси для медичної науки»**. Запрошуємо вчених кафедр взяти участь у цьому заході. У рамках семінару розглядатимуться такі питання:

- Світові інформаційні медичні ресурси.
- Інтелектуальна власність, авторське право.
- Електронна бібліотека дисертацій з медицини.
- Інформаційні ресурси Наукової бібліотеки ХНМУ.
- Огляд нових надходжень до фонду Наукової бібліотеки.

Наукова бібліотека ХНМУ, науковий відділ ХНМУ

НАШЕ ТВОРЧЕСТВО

Упали слова случайно,
Коснулись чернила листа.
И мысли – уже не тайна,
И сказка немного проста.

Она поведет за собою
Туда, где реальны мечты,
Где юные девы герою
Приносят себя, как цветы.

Где месяц танцует ногами
Под пеньем слепой луны,
Где насмерть дерутся ногами
За жизнь короля и страны.

Упали слова случайно,
И их не стереть вовек,
А самую главную тайну
Не в силах открыть человек.

Елена Столярова,
I мед. ф-т, II курс, I гр.

—БЛАГОРОДНА СПРАВА—

Учитель мій! Як я тебе люблю...
...Твій добрий зір в моїй уяві лине...
Чи сніг летів, чи квітнув теплий май
Ти вчиш любити подвиги людини,
Красу життя й безсмертний рідний край.
(В. Сосюра)

Учитель... Як красиво і гордо звучить це слово... Учитель мій!.. Саме до тебе повертаються спогадами стежини початку мого самостійного життя, в якому ти був і другом, перш за все, і порадником, інколи суворим, та це було потрібно. Та все ж з відкритим серцем, збагаченим досвідом, ти передавав мені найпотемніші хвилини знань...

Кожен з нас пригадує, як вражає тебе допитливий, пильний, вдумливий і разом з тим здивований погляд – погляд, спрямований в душу твою, погляд іноді тривожний і неспокійний для тебе, а іноді сповнений надії (в більшості випадків). Так, здогадалися, це погляд учителя, особливо при опитуванні чи написанні контрольних робіт він націлений у найбільш "гарячу точку" – місце знаходження "шпори".

Взагалі для мене вчитель – це більш багатогранне значення – це мої друзі мама і тато, особливо тут – за межами рідної домівки. Але в університеті це вже не вчителі, а викладачі, і я – не школярка, а студентка! То ж з нагоди Дня працівників освіти хочеться привітати викладацький колектив ХНМУ з цим святом і побажати їм міцного здоров'я, сімейного затишку, успіхів та нових ідей у їх не легкій, але благородній праці, а також здібних і вдячних студентів!

Наталія Перцева, IV мед. ф-т, I курс, 3 гр.

Дорогие наши педагоги!

В этот праздник – День учителей –
Позабудьте все свои тревоги
И на мир смотрите веселей.
Вы для нас всегда источник света,
И ребята все, как сговорясь,
Вам несут красивые букеты.
И для них сиянье Ваших глаз –
Лучшая награда за старанье,
Лучше, чем любая из похвал.
И у них одно желание:
Только бы доставить радость Вам.
Ради Вашей искренней улыбки
И студент, и каждый ученик,
Вмиг исправит все свои ошибки
И в дальнейшем их не повторит.
Вы для всех несете факел знаний,
Тот, что не погаснет никогда.
Пусть же Ваши сбудутся желанья,
Пусть Ваш дом не навесит беда!

МУЗЫКАЛЬНАЯ СТРАНИЧКА

Федор Шаляпин: трагедия русского Дон Кихота

Фёдор Иванович Шаляпин родился 1 февраля 1873 года по старому стилю. Но когда в новом веке датой его рождения оказалось 13 февраля, стал откладывать свой юбилей на следующий день, и очень не любил, когда его спектакли и концерты назначались на 13 числа. А ушел из жизни Шаляпин 70 лет назад, в апреле 1938 года.

Суеверие не было основной чертой характера Шаляпина. С его бешеным темпераментом и ощущением полной свободы в жизни и творчестве он мог ожидать подвоха от судьбы когда угодно и где угодно. Еще в юности на дебютном спектакле прекрасно справился с ролью, но...сел мимо стула прямо на сцену. И все равно заслужил бурю оваций. Уже в советские времена первым получил звание народного артиста. Но после длительного отсутствия на родине советская власть отняла у него и это. Хотя какой другой представитель русского искусства составил ему большую славу, чем Шаляпин, покоривший Париж, Лондон, Нью-Йорк и Милан.

Красками голоса и всем, что было подвластно его актерскому таланту, Шаляпин умело рисовал портреты своих героев. Он был артистом вне амплуа, которому в то время еще не придумали названия. И потому Шаляпина справедливо называют реформатором оперного искусства. Однако назвать после этой реформы равновеликую ему фигуру в оперном пении никто бы не осмелился. Нет таких. Хотя после Шаляпина уже целое столетие нельзя петь по старинке, выдавая крепкий «звучок», размахивая руками и не сводя глаз с дирижера.

«У Шаляпина, — писал его коллега по сцене и мемуарист С.Ю. Левик, — были огромные природные средства изобразительности: замечательная фигура, пластичность, необыкновенная мимика. Но в опере он играл пением и с головы до ног был пронизан музыкой, музыкальной

эмоциональностью».

Другой современник называл Шаляпина «учителем правды в музыкальном театре». Но правда Шаляпина, утвердившись в его могучих образах, вышла за пределы театра музыкального, она слилась с правдой других русских реалистов — музыкантов, художников, театральных деятелей, стала ярким символом этого искусства.

Шаляпин — уникальный самородок. Логика бессильна объяснить, почему крестьянский сын с двухклассным образованием, с одногодичным курсом обучения у педагога-вокалиста совершил вдруг такой стремительный взлет к вершинам мировой славы. Вот, к примеру, хроника только одного года жизни Шаляпина (в 1908 году ему исполнилось 35 лет): весной певец покорила Милан, выступив в опере Бойто «Мефистофель» под управлением Тосканини. В мае президент Франции награждает Шаляпина орденом Почетного легиона — Париж без ума от его Бориса Годунова в опере М. Мусоргского. В этом же году он с триумфом выступает в Буэнос-Айресе, а позже в Москве на 10-летию МХАТа поет приветственное письмо К. Станиславскому и В. Немировичу-Данченко, написанное С. Рахманиновым.

И если в своем искусстве он был велик, как никакой другой артист, то в своих воззрениях казался чужаковатым, несовременным и не понимающим настоящих, более жестоких и меркантильных жизненных законов. В общем, Дон Кихот из уходящего докапиталистического времени. Ведь жить за границей ему приходилось именно по законам доллара и фунта стерлингов, франка и марки.

А последней ролью, запечатлевшей Шаляпина в кино во всей мощи его артистического и певческого таланта, стал именно Дон Кихот. В 1933 году известный кинорежиссер Г. Пабст снял фильм по роману Сервантеса, а музыку к нему написал француз Ф. Ибер. Отрывки фонограммы этой киноленты давно звучали в коллекциях филофонистов. Но сам фильм — довольно большая редкость на нашем экране. Он помогает понять природу дарования великого артиста, который был гражданином мира, вскормленным русской музыкой, православным пением, живописью, театром. Артиста и человека, который всегда хотел правды на сцене и в жизни.

Ольга Лапина, студент

ОСНОВЫ ЭТИКЕТА

«10 МОЖНО И НЕЛЬЗЯ» КОСТЮМА ДЕЛОВОЙ ЖЕНЩИНЫ

О, женщины начала прошлого века...Они затракали в полдень, орошали духами письма для возлюбленных, томно падали в обморок и меняли туалеты несколько раз в день. Теперь, спустя столет, трудно понять, была ли эмансипация вынужденной необходимостью в эволюционирующем обществе или же очередным женским капризом. А может быть просто из женской солидарности дамы в один голос заявили: «Нет, мы вовсе не беззащитные цветы, долой кружева и корсеты! Мы хотим водить автомобили, играть в большой теннис и даже работать наравне с мужчинами!» И как мы знаем, «если женщина хочет...»

Как Ева была рождена из ребра Адама, так и женский деловой костюм появился из мужского. Однако на этот раз благодаря не столько Всевышнему, сколько легендарной Кок Шанель. Созданная ею одежда полностью отвечала требованиям «новых» леди и навсегда освободила женщин от сотен условностей туалета. Каждую модель она наделила тремя основными качествами — функциональностью, долговечностью, красотой «без затей». Эта триада и сейчас актуальна для делового стиля женщины. За основу были взяты мужской твидовый костюм, немнущийся трикотаж-джерси, из которого ранее делали лишь утепленное мужское белье, и простой, но безупречный крой.

С появления первых женских деловых костюмов минул почти век. Как он изменился? Да почти никак. Но он как губка впитывает основные тенденции и веяния моды, делая их классикой.

И все же за годы эмансипации, за которую так ратовала и сама Мадемуазель Шанель, женщины несколько утомились как от бремени самостоятельности, так и от строгих линий деловой одежды и однообразных костюмных тканей. Вероятно, именно поэтому современные женщины стараются привнести в деловой образ больше женственности, романтизма и даже уюта. Однако зачастую подобные эксперименты идут в разрез с современным деловым этикетом, который, кстати ска-

зать, не менее суров, нежели забытый светский. Так что несоблюдение делового этикета грозит репутации работающей женщины.

Итак, мы кратко представим вам «10 можно и нельзя» для внешнего вида деловой леди начала нашего века.

1. Фасон. Основа — классика (жакет плюс юбка или брюки), возможна игра с длиной и шириной. Главное правило: ничего «слишком». Не слишком длинные и короткие, облегающие или широкие: рукава, брючины, юбка. Юбка выше колена более чем на ладонь претендует на привлечение мужского внимания. Следует помнить, что любой акцент на сексуальность — грубое нарушение делового этикета.

2. Цвет может быть почти любым, нежелателен лишь белый, так как ассоциируется с отдыхом и не практичен. Исключены яркие цвета, которые всегда являются сильным раздражителем и могут вызывать утомление у окружающих. Исключения составляют аксессуары — они могут быть прекрасным дополнением, «вишенкой на торте» в вашем образе.

3. Расцветка. Романтические цветы, веселый горох, змея, леопард и зебра — прекрасные расцветки для нарядных костюмов, но только не деловых. Такие «говорящие» рисунки слишком явно демонстрируют ваше настроение или намерения. Допустимыми являются едва заметная клетка, неширокая полоска, «гусиная лапка».

4. Ткань костюма не должна быть нарядной, блестящей или прозрачной. Жаккард, парча, панбархат, шифон — ткани благородные и нынче снова в моде, но все же это исключительно праздничные, обаяющие материалы. Зачастую смотрятся излишне претенциозно для рабочих будней. Изделия из кожи, безусловно, практичны, но выглядят агрессивно, а потому нежелательны. А вот костюмы с высоким содержанием шерсти обычно дороги, сначала кошельку, но потом и сердцу владелицы, так как верно служат долгие годы, а также

имеют свойство повторять линии фигуры, т.е. отменно сидят.

5. Обувь. Недопустимы босоножки, спортивная обувь, ботфорты. Деловую обувь должны отличать аккуратность, удобство, отсутствие открытых пятки или пальчиков, а также деталей, привлекающих внимание (камни, банты и цветы). Лаковая обувь, невзирая на актуальность, остается вечерним вариантом. Обувь говорит о том, насколько вы «твердо стоите на ногах» или «летаете в облаках».

6. Трикотаж удобен и практичен. Вне закона делового образа лишь толстые, напоминающие ручную вязку изделия. Подобные вещи очень комфортны, но домашний уютный вид свидетельствует о желании избежать ответственности и расслабленном настроении.

7. Аксессуары. Вот эти мелочи могут «насплетничать» о деловой женщине более, чем следует. Сумка деловой женщины не должна напоминать вещмешок, театральный ридикюль или пляжную корзину. Предпочтительны правильная форма и средний размер, достаточный, чтобы вместить все и обойтись без целлофанового пакета. Стоит помнить, что портфель для бумаг не носят одновременно с сумочкой.

Основной аксессуар деловой женщины — это оправа для очков. Она может быть и главным украшением владелицы и показателем того, «какими глазами она смотрит на мир» — сквозь призму прошлых лет (старомодные, традиционные модели) или прогрессивная и ориентирована в моде.

Аксессуар — это прежде всего статусная вещь. Если в вашей работе важно производить впечатление финансовой стабильности и успешности, то не скупитесь при покупке визитницы, пояса, кошелька или зажимки.

8. Украшения не должны привлекать слишком много внимания. Главное правило: серьги должны оставаться в ушах неподвижными (обычно это серьги-гвоздики или английский замок) и по размеру быть не больше ваших глаз.

АРТ-терапия

Професія лікаря має давні джерела, які впливають з глибини віків. Щоб оволодіти нею потрібен не аби який хист, складовою якого є талант, творчість, політ фантазії, а головне – необхідно творити, тобто бути митцем своєї справи. А колектив Харківського національного медичного університету багатий на таланти, має розвинуте почуття прекрасного, яке об'єднує його в прагненні стати духовно багатшим.

Своєрідним виставковим залом для митців на деякий час стала приймальня ректора, де представлені художні роботи наших співробітників. Навесні тут можна було познайомитися з експозицією фоторобіт проф. В.О. Коробчанського «Різноманітний світ», присвяченою мандрівкам континентами і країнами. Приваблювали своєю різноманітністю природних пейзажів фото «Рідного краю» проф. В.Л. Гавенка. Улітку показав свої аматорські роботи «Нариси природи» проф. В.М. Хворостінка,

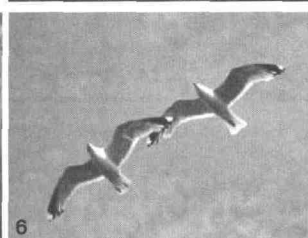
ЗУСТРІЧ ІЗ ПРЕКРАСНИМ

живопис олією якого відображає чистоту й дивовижність навколишнього світу. Наразі представлена виставка акварелі проф. С.Ю. Масловського під назвою «Улюблена природа»: холодні далі Далекої Півночі, екзотичні краєвиди Криму і Кавказу, петербурзькі білі ночі – ось тема пейзажів митця.

Але на жаль, вмістити всіх бажаючих помилуватися художньою творчістю приймальня ректора не здатна. І тут стає доречною необхідність створення приміщення-галереї, обладнаної для творчих експозицій співробітників університету, їх сімей, студентів, що зробить такі заходи доступними і традиційними.

Тільки поділившись своїм талантом з людьми, митець відчуває задоволення й змогу творити, що дарує нам надію на зустріч із прекрасним у стінах нашого університету.

В. Захаревич

1. Фото проф. В.О. Коробчанського «Профіль Парижа».
2. Фото проф. В.О. Коробчанського «Студентка Сарбонни».
3. Робота проф. С.Ю. Масловського «Храм Іоанна Крондштадського».
4. Робота проф. В.М. Хворостінки «При світлі фонарей».
5. Робота проф. В.М. Хворостінки «Ландиши».
6. Фото проф. В.Л. Гавенка «Рідний край».
7. Фото проф. В.Л. Гавенка «Рідний край».

ВЗГЛЯД СО СТОРОНЫ

Glazami Inostrantca

«Брр, ну и холодно же тут!», – подумал Иностранец, ступая с трапа самолета на не очень ровный асфальт взлетной полосы Украины. По традиции, после посадки самолета все пассажиры хлопают пилоту за мягкую посадку, но в этот раз практически никто не хлопал.... То ли пилот такой, то ли асфальт...

Друзья ему рассказывали, что в Украине есть две зимы: белая и зеленая – зеленая еще ничего, а белая – ууу! «Это, наверное, зеленая!», – решил он.

Год назад, по окончании школы, Иностранцу, как отличнику, предложили поехать учиться медицине в Харьков. И вот, спустя полгода, он тут...

Садясь в троллейбус, он успел прочитать объявление на столбе: «Студент ищет соседа – сожителя...» «Какой тут добрый народ – подселают к себе тех, кто не может обеспечить себя жильем! Да, у нас еще такого нет...» В троллейбусе было столько пассажиров, что они жали Иностранца со всех сторон. И когда троллейбус резко затормозил, никто не упал. «Какой дух сплоченности у граждан!» – удивился Иностранец.

Но вот сентябрь – экзамены, поселение в общежитие (которое, как он решил, представляет собой исторический артефакт эпохи Брежнева и оттого не реставрируется!). Знакомство с метро уже позади, началась учеба. ХНМУ показался ему торжественным, огром-

ным и красивым зданием. Со двора, конечно, вид совсем не тот, но ведь главное, что с проспекта все красиво, разве не так?! А в самом Университете – халаты, халаты, халаты – во круг все белое. Он ощутил себя частицей этого большого белого механизма и почувствовал не передающуюся словами теплоту в груди – он тоже в Белом!

Но прошло несколько месяцев, и Иностранец привык к белому так же, как к постоянным проверкам документов милицией, косым взглядам бритоголовой молодежи, громкому гласу комендантши, пьяному лицу вахтера, ругающимся в троллейбусе кондукторам, непривычно худеньким и симпатичным украинским девочкам... Но вот к чему он решительно не мог привыкнуть – так это к зиме и к «податям». Две пары штанов, рубашка, кофта, меховая куртка, сапоги с двумя стельками, шапка-ушанка, а все равно мерз! А деньги требовали ВЕЗДЕ, начиная с таможни и заканчивая...

Но время идет, прошел первый год учебы... Выходя из самолета на родине, он вдруг почувствовал ностальгию по белой зиме, по непривычно худеньким украиночкам, по милиционерам и даже по громоподобной комендантше! «Через 57 дней я буду в Украине!» – радостно подумал Иностранец, ступая на идеально асфальтированную взлетную полосу...

Диаб Аль Хадж Хасан, студент

Количество колец – не более трех, включая обручальное. Браслеты нежелательны, так как цепляются за бумаги. Изысканные брошки, тонкие цепочки, неброские часы классических моделей – наиболее предпочтительные дополнения к деловому образу. Они скажут о вашем вкусе, но не отвлекут внимание собеседника от вашей персоны.

9. Прическа. Распущенные волосы должны быть не ниже плеч, а более длинные – аккуратно уложены назад.

10. Макияж и маникюр не должны быть броскими и яркими. Их цель на работе – свидетельствовать о здоровье женщины. Так что блески, перламутр, активные цвета – претензия на желание понравиться, быть в центре внимания либо показатель, пardon, дурного вкуса.

Безусловно, это лишь общие правила, которые можно уместить в емкую фразу: «Отсутствие попыток привлечь к себе внимание доказывает, что вы этим вниманием как раз не обделены».

Возможно, кто-то посчитает данные правила лишь ненужными условностями, на самом же деле за каждым правилом стоит функциональное удобство, что помогает эффективно действовать в течение рабочего дня, а также всегда выглядеть уместно и достойно.

И помните: та деловая женщина идеально одета, костюм которой не помнят после окончания встречи. А если уж и нарушать какие-то правила, то стоит делать это деликатно, незаметно для посторонних, истинно по-женски.

Е.В. Дмитриенко,

психолог учебно-научного центра ХНМУ

ЮВІЛЯРИ

Шановні ювіляри, що відзначають своє свято у жовтні, – асистент кафедри педіатрії №1 **Надія Романівна Бужинська**, асистент кафедри соціальної медицини, організації та економіки охорони здоров'я **Галина Миколаївна Сіроштан**, заступник головного бухгалтера **Тетяна Василівна Колосова**, старший лаборант кафедри пропедевтики педіатрії №1 **Валентина Миколаївна Устінова**, проректор з НПР професор кафедри внутрішніх та професійних хвороб **Валерій Андрійович Капустник**, доцент кафедри інфекційних хвороб **Володимир Анатолійович Мішенін**, доцент кафедри радіології та радіаційної медицини **Ян Едуардович Вікман**.

*Прийміть від колективу ХНМУ щирі вітання і побажання
міцного здоров'я, щастя та благополуччя, миру,
родинного затишку та нових трудових звершень.
Нехай добробут та злагода панують у Вашій оселі,
а щастя супроводжує в усіх починаннях та справах.*

80 МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

РЕТРОСПЕКТИВА
(г-та "За радянського
лікаря" №24, 1939 рік)

ГЛИБШЕ ВИСВІТЛЮВАТИ НАУКОВІ ПИТАННЯ

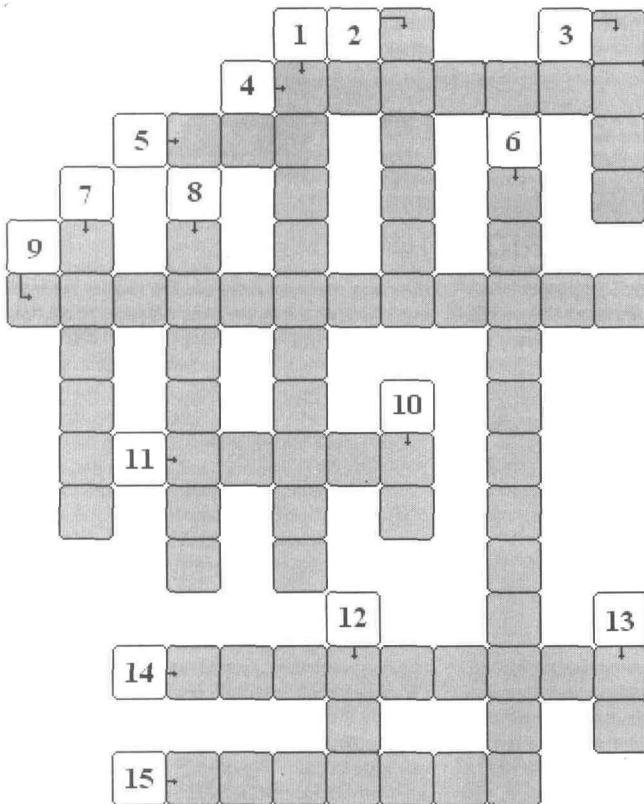
З інтересом як я особисто, так і співробітники кафедри акушерства і гінекології читають газету "За радянського лікаря". Газета, крім важливих питань громадсько-політичного характеру, висвітлює різні сторони складного життя нашого інститутського колективу. Успіхи і досягнення багатосторонньої роботи інституту знаходять достатньо місця на сторінках газети, поряд з поширенням і поглибленням критики і самокритики.

Вважаю, що немалий інтерес являв би відділ у вигляді стислих повідомлень про захист

дисертацій (хоча б деяких із великої кількості їх), з коротким резюме і критикою від опонентів; до місця була б вказівка, з якої кафедри захищали дисертацію. Цей новий відділ особливо цікавить ту частину професорсько-викладацького складу, яка не має можливостей бути присутньою на захисті дисертацій. Разом з цим такий відділ може відігравати для студентства позитивну роль, стимулюючи інтерес і творчу спрямованість студентів.

П.Х. Хажинський, професор

КРОССВОРД ПО-МЕДИЦИНСКИ

Вопросы:

- Боязнь высоты.
- Вирховская...
- Рак эпителиоидной ткани.
- Unguentum.
- Состоит из 5 букв, последовательно идущих в англ. алфавите.
- Окаменение.
- Flavum.
- Находится на 6 этаже главного корпуса.
- Гиперплазия молочных желез.
- Определяется сфигмоманометром.
- Цвет крови.
- Один из факторов, определяющих величину АД.
- Отрава.
- Гнездовое облысение.
- Прокол.

Ответы будут опубликованы в след. номере.

Диаб Аль Хадж Хасан, студент

ДО ДНЯ УКРАЇНСЬКОГО КОЗАЦТВА

За незалежності України ми повернулися до джерел духовності нашого народу. Це спричинило появу нових традицій, які тісно пов'язані з історією нашої держави. Такою традицією стало святкування Дня українського козацтва.

Чотирнадцятого жовтня кафедра української мови, основ психології та педагогіки провела низку заходів, присвячених історії козацтва. Одним із найбільш яскравих заходів стала літературно-музична композиція «Запорізька слава Січ», до участі в якій було залучено студентів-першокурсників. Вона стала справжнім святом, особливо для іноземних студентів, які ще мало знають про звичаї та традиції нашого народу. Вони стали вдячними глядачами, які зацікавлено слухали розповіді про обряд побратимства, що побутував серед козаків декілька століть тому, про традиційний одяг козаків, про мистецтво бойового гопака. Виявилося, що у багатьох народів світу, окрім унікальних культурних здобутків, є схожі і за походженням, і за звичаями.

Відзначення Дня українського козацтва зайвий раз довело необхідність проведення подібних заходів. Адже вони спрямовані на виховання національної гідності у молодого покоління українців.

О.В. Самолисова, викладач кафедри української мови, основ психології та педагогіки

**СЛОВАРЬ
РЕДКИХ СЛОВ
И ТЕРМИНОВ**
Рубрику веде проф.
В.А. Коробчанский

Сила эмоции – количественная величина, введенная П.В. Симоновым, пропорциональная потребности П, умноженной на разность между сведениями,

имеющимися у индивидуума, и теми, что необходимы ему для удовлетворения потребности: $E = P$ (Инф. налич. – Инф. необх.).

Сонный паралич – состояние оцепенения, возникающее во сне, при котором внезапно возвращается не полное, частично видоизмененное сознание.

Стигматы – в медицине – признаки физического и психического вырождения.

«Скороход» – название космического объекта, прилетевшего из открытого космоса, приблизившегося к Земле и вопреки законам движения естественных небесных тел повернувшего обратно в космос. Объект обнаружен орбитальными спутниками слежения.

Субтильность (от лат. *subtilis*) – термин, обозначающий такие характеристики личности, как деликатность, тонкость. Буквально соответствует понятиям «хрупкий», «слабый».

\$ – знак конца известного древним грекам мира – Ойкумены. Означал Геракловы столбы – Гибралтарский пролив.

ЮМОР

– Доктор, мы теряем больного! Что делать?
– Ничего. Заболевает – вернется.

«Медицинский университет»

Реєстраційне свідоцтво ХК № 193 від 29 червня 1994 р.

Засновник – Колектив Харківського національного медичного університету.

Газета виходить два рази на місяць

Адреса редакції: 61022, Харків, пр. Леніна, 4.

Гол. корпус, 5 поверх, тел. 707-73-60

e-mail: redakt@khdnu.bestnet.kharkov.ua

www.khdnu.bestnet.ua

Підписано до друку 28.10.2008. Формат 60 x 90/4.

Папір офсетний. Гарнітура Таймс. Друк офсетний.

Умов. друк. арк. 4. Обл.-вид. арк. 4,5.

Тираж 500 прим. Зам. № 1028-01.

Видання підготовлено та надруковано

у ТОВ ВПЦ «Контраст».

61166, м. Харків, пр. Леніна, 40,

т. (0572) 719-49-13, 717-76-51

Реєстраційне свідоцтво ДК № 178 від 15.09.2000

За точність викладення фактів відповідальність несе автор. Рукописи не рецензуємо і не повертаємо. Точка зору авторів публікацій може не збігатися з позицією редакції. Передрук лише з дозволу редакції газети.

Редактор В. Захаревич

Коректори М. Тарасенко, Н. Дубська,

Є. Рубцова